

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	6. VII	20. 17 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	26-117-7/2	
VEZA:		
EPA:	191 XXVI	
SKRACENICA:		PRILOG:

Crna Gora

Ministarstvo prosjete

Broj: 023-932/2017-12
Podgorica, 6. jul 2017. godine

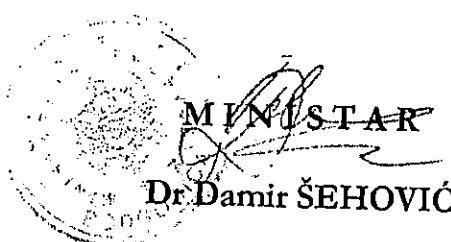
SKUŠTINA CRNE GORE
Ivan BRAJOVIĆ, predsjednik

Poštovani predsjedniče BRAJOVIĆU,

Vlada Crne Gore je 22. juna 2017. godine dostavila Skuštini set zakona iz oblasti obrazovanja, i to: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Opštег zakona o vaspitanju i obrazovanju; Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju; Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju; Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o gimnaziji; Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stručnom obrazovanju; Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim potrebama; i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih, na usvajanje.

U prilogu, kao dopunu, dostavljamo pregled odredbi koje se mijenjaju za Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o gimnaziji, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stručnom obrazovanju i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim potrebama.

S poštovanjem,

Pregled odredbi Zakona o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama koje se mijenjaju

Djeca sa posebnim obrazovnim potrebama

Član 4

Djeca sa posebnim obrazovnim potrebama, u smislu ovog zakona, su:

- 1) djeca sa smetnjama u razvoju - djeca sa tjelesnom, mentalnom i senzornom smetnjom i djeca s kombinovanim smetnjama;
- 2) djeca sa teškoćama u razvoju - djeca sa poremećajima u ponašanju; teškim hroničnim oboljenjima; dugotrajno bolesna djeca i druga djeca koja imaju poteškoće u učenju i druge teškoće uzrokovane emocionalnim, socijalnim, jezičkim i kulturološkim preprekama.

Ustanove za ostvarivanje vaspitanja i obrazovanja

Član 8

Vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama ostvaruje se u predškolskoj ustanovi, u ustanovi osnovnog i opštег srednjeg i stručnog obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: škola), kao i u resursnom centru.

Prostor, oprema i nastavna sredstva predškolske ustanove, škole i resursnog centra moraju biti prilagođeni djeci sa posebnim obrazovnim potrebama, u skladu sa obrazovnim programom.

Za vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama škola i resursni centar su dužni da obezbijede adekvatne obrazovne tehnologije, kao vid dodatnih nastavnih sredstava (uvećanu štampu, Brajevo pismo i sl.).

Pojmovnik

Član 10

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) prilagođeni obrazovni program sa dodatnom stručnom pomoći podrazumijeva potpuno uključivanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama u vaspitne grupe u predškolskim ustanovama i odjeljenjima u redovnim školama ili u posebnim grupama ili odjeljenjima škole uz prilagođeno izvođenje obrazovnog programa i pružanje dodatne stručne pomoći od strane vaspitača ili nastavnika, odnosno uz posebno angažovanje stručnog lica, zajedno sa vaspitačem i nastavnikom, uz učešće roditelja. Moguć je rad sa malim grupama ili individualni rad posebno obučenih vaspitača i nastavnika sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama;
- 2) habilitacija je sistem mjera i postupaka za ospozobljavanje djece sa smetnjama u razvoju otkrivenih na rođenju ili na najranijem uzrastu, radi boljeg funkcionisanja za svakodnevne životne potrebe;
- 3) rehabilitacija je sistem zaštite, ospozobljavanja, obučavanja i reintegracije djece sa posebnim obrazovnim potrebama;
- 4) postupak usmjeravanja je postupak kojim se, na osnovu stručnog mišljenja komisije, donosi program vaspitanja i obrazovanja u koji se dijete usmjerava, određuje obim i način izvođenja dodatne i druge stručne pomoći za školu, odnosno resursni centar u koju će dijete biti uključeno, imajući u vidu očuvane sposobnosti, vrstu i stepen smetnje u razvoju (posebne obrazovne potrebe);
- 5) dodatna stručna pomoć je pomoć koju pružaju stručni saradnici škole ili resursnog centra, spoljni stručni saradnici u primjeni obrazovnog programa sa prilagođenim izvođenjem;
- 6) mobilna služba podrazumijeva angažovanje stručnjaka u cilju podrške nastavnicima, vaspitačima i roditeljima u procesu izrade i implementacije individualnih razvojno-obrazovnih programa i druge stručne pomoći djeci sa posebnim obrazovnim potrebama;
- 7) resursni centar je posebna ustanova koja izvodi vaspitno-obrazovni proces, pruža drugim vaspitno-obrazovnim ustanovama savjetodavnu i stručnu podršku za vaspitanje i obrazovanje djece sa određenom vrstom smetnje u razvoju i izvodi obuku nastavnika koji obavljaju vaspitno-obrazovni rad sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama;
- 8) dnevni centar je ustanova dječje i socijalne zaštite za podršku djeci sa smetnjama i teškoćama u razvoju, koja može obavljati i vaspitno-obrazovni rad u kojem se stiču vještine neophodne za svakodnevni život.

Obrazovni program

Član 11

Vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama ostvaruje se na osnovu:

- 1) obrazovnog programa uz obezbjedivanje dodatnih uslova i pomagala;
- 2) obrazovnog programa sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći;
- 3) posebnog obrazovnog programa;
- 4) vaspitnog programa.

Obrazovni program sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći, odnosno vaspitni program obezbjeduje djeci sa posebnim obrazovnim potrebama mogućnost da dobiju jednak obrazovni standard, kao što obezbjeduje obrazovni program osnovnog, opšteg srednjeg i stručnog obrazovanja i vaspitanja, u skladu sa njihovim individualnim mogućnostima.

U zavisnosti od smetnji i teškoća u razvoju, kao i od individualnih sklonosti i potreba djece obrazovni programi se mogu:

- 1) modifikovati skraćivanjem ili proširivanjem sadržaja predmetnog programa;
- 2) dopunjavati izmjenom nastavnog plana i predmetnog programa uvođenjem izbornog predmeta koji je neophodan za djecu sa određenim smetnjama u razvoju (znanstveni jezik, Brajevo pismo i sl.);
- 3) prilagođavati mijenjanjem metodike kojom se sadržaji predmetnog programa realizuju.

Vaspitanje i obrazovanje u predškolskoj ustanovi i školi

Član 12

Vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama u predškolskoj ustanovi i školi ostvaruje se potpunim uključivanjem u vaspitne grupe, odnosno odjeljenja sa ostalom djecom, odnosno učenicima, uz mogućnost pružanja dodatne stručne pomoći, kao i uz obezbjedivanje dodatnih uslova i pomagala, u skladu sa obrazovnim programom.

Dodatna stručna pomoć se obezbjeduje individualno, u odjeljenju ili van odjeljenja, a u posebnim slučajevima i u kući, ukoliko je potreba za tim stručno osnovana.

Dodatna stručna pomoć iz stava 1 ovog člana se izvodi individualno ili u malim grupama, uz učešće roditelja.

Obim i način sprovodenja dodatne stručne pomoći određuje se rješenjem o usmjeravanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama, u skladu sa obrazovnim programom.

Program sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći

Član 13

Vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći, koji se ne može ostvariti u skladu sa članom 12 ovog zakona, ostvaruje se u posebnim grupama ili odjeljenjima škole uz zajedničko učešće u vannastavnim aktivnostima škole, odnosno uz zajedničku nastavu iz pojedinih predmeta sa vršnjacima iz teritorijalno najbliže škole, uz prilagođeno izvođenje obrazovnog programa i obezbjedivanje dodatne stručne pomoći, dodatnih uslova i pomagala, tehničke pomoći, u skladu sa obrazovnim programom.

Izvođenje dodatne stručne pomoći iz stava 1 ovog člana može da se obavlja uz učešće roditelja.

Obim i način sprovođenja dodatne stručne pomoći određuje se rješenjem o usmjeravanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama, u skladu sa obrazovnim programom.

Obrazovnim programom iz stava 1 ovog člana propisuje se obim i sadržaj nastavnih predmeta, organizacija, trajanje, raspored časova, način provjeravanja i ocjenjivanja postignuća i napredovanja u skladu sa njihovim individualnim mogućnostima.

Posebni obrazovni program

Član 14

Vaspitanje i obrazovanje djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju koja se ne mogu obrazovati u školi, kada je to u njihovom najboljem interesu, ostvaruje se u resursnim centrima zbog neophodne podrške i tjesne povezanosti obrazovanja, habilitacije i rehabilitacije.

Vaspitni programi

Član 15

Vaspitanje i obrazovanje djece sa poremećajima u ponašanju i ličnosti ostvaruje se na osnovu vaspitnog programa sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći, u skladu sa propisima o osnovnom i srednjem obrazovanju, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Stručna pomoć iz stava 1 ovog člana pruža se u obliku preventivnih, vaspitnih, kompenzacionih, korektivnih i socijalno-integrativnih programa, a koji su sastavni dio vaspitnih programa.

Individualni razvojno-obrazovni program

Član 16

Škola, odnosno resursni centar je dužan da, po pravilu, u roku od 30 dana po upisu djeteta, doneše individualni razvojno-obrazovni program za dijete sa posebnim obrazovnim potrebama, u saradnji sa roditeljem i o tome obavijesti Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje i Ispitni centar.

Individualnim razvojno-obrazovnim programom se određuju: oblici vaspitno-obrazovnog rada za vaspitno-obrazovne oblasti, odnosno predmete, način izvođenja dodatne stručne pomoći, prohodnost između programa, prilagođavanje u organizaciji, standardi znanja, postignuća i vještina, provjera, ocjenjivanje znanja, postignuća i napredovanja djeteta, kao i raspored časova.

Za pripremu, primjenu, praćenje i prilagođavanje programa iz stava 1 ovog člana, škola, odnosno resursni centar obrazuje stručni tim koji čine: nastavnici, stručni saradnici škole ili resursnog centra, uz učešće roditelja.

Individualni razvojno-obrazovni program se može u toku godine mijenjati, odnosno prilagođavati u skladu sa napretkom i razvojem djeteta.

Žalba na rješenje

Član 22

Protiv rješenja organa lokalne uprave može se podnijeti žalba Ministarstvu prosvjete i nauke (u daljem tekstu: Ministarstvo), u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Ministarstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva zdravlja, imenuje drugostepenu komisiju, koju čine: pedijatar i ljekari odgovarajuće specijalnosti, defektolog, psiholog, pedagog, socijalni radnik i učitelj, odnosno vaspitač.

Ministarstvo obezbjeđuje uslove za rad drugostepene komisije.

Ministarstvo, na osnovu mišljenja drugostepene komisije, donosi rješenje.

Rješenje Ministarstva iz stava 4 ovog člana je konačno.

Mišljenje drugostepene komisije nije potrebno kada je u pitanju žalba zbog povrede postupka.

Uslovi za upis

Član 25

Dijete sa posebnim obrazovnim potrebama upisuje se u predškolsku ustanovu, odnosno školu ili resursni centar, u skladu sa rješenjem o usmjeravanju.

Broj djece u vaspitnoj grupi, odnosno odjeljenju utvrđuje se obrazovnim programom.

Predškolska ustanova, škola, odnosno resursni centar organizuje vaspitno-obrazovni rad djece sa posebnim obrazovnim potrebama u zdravstvenoj ustanovi, vodi evidenciju i dokumentaciju o obrazovanju te djece i izdaje im javne isprave.

Nastavno i vaspitno osoblje

Član 28

Vaspitno-obrazovni rad sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama u predškolskoj ustanovi, školi i resursnom centru obavljuju: vaspitač, nastavnik, stručni saradnik i saradnik, koji ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim se reguliše odgovarajuća oblast obrazovanja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Lica iz stava 1 ovog člana moraju biti ospozobljena za rad sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, predmetnu nastavu u resursnom centru za osnovno vaspitanje i obrazovanje mogu izvoditi lica koja su završila odgovarajući fakultet ili višu školu za obrazovanje nastavnika.

Asistent u nastavi

Član 30a

Djetetu sa posebnim obrazovnim potrebama u toku pohađanja nastave može se obezbijediti asistent u nastavi, kao tehnička pomoć u pogledu obezbjeđivanja pristupa obrazovanju i obrazovnom postignuću.

Komisija određuje rješenjem kojоj se djeci obezbjeđuje tehnička pomoć.

Asistent u nastavi obavlja tehničku pomoć, po pravilu, kao volonterski rad, u skladu sa posebnim zakonom.